

BLODPRØVETAKING PÅ BARN

Barn kan være engstelige for å ta blodprøve. Det er viktig at prøvetaker tar seg tid til å vurdere hva som er best for barnet i forhold til barnets modenhet og alder. God dialog med barnet og/eller pårørende skaper gode rammer for prøvetaking.

Forbredelser

To personer: Man bør tilstrebe å være to personer når det skal tas prøver av barn. Da kan en person konsentrere seg om selve prøvetakingen, mens den andre støtter armen og avleder barnet med småprat om skole, barnehagen, de fine skoene, eller tulle litt. Det er viktig at barnets arm er i ro slik at ingen skader seg på kanylen.

Et godt grep når man skal holde barn.

Gråt er en naturlig reaksjon hos barn enten fordi de er redde, blir holdt fast, eller fordi det er vondt. Smerte er individuelt og det er uheldig å fortelle et barn at det ikke er vondt eller er farlig. Barn kan være konkrete i sin tenkning og hekter seg ved det voksne forteller dem. I tillegg er fantasien under utvikling. Å bruke ord som "farlig" og "vondt" kan virkelig sette fantasien i gang. Fortell kort og konkret hva man skal gjøre; De kan kjenne et lite stikk og at det går fort over.

De yngste barna har ikke forutsetning for å forstå hva som skjer. De kan være redd for fremmede og de er knyttet til sine pårørende. Her er rolig stemme og rolige bevegelser viktig. Prøv å få blikk-kontakt med barnet og forklar pårørende hva som skal skje.

Utstyr

Det kan være hensiktsmessig å benytte butterfly-kanyle, men det er ofte ikke nødvendig.

Smertelindring

Informasjon om bedøvende krem kan være god omsorg til alle pasientgrupper som er engstelige for blodprøvetaking, men er spesielt viktig hos barn. Det finnes flere typer smertelindring. På Først har vi erfaring med EMLA plaster som gir en lokal bedøvelse av huden i minst 2 timer. Det kan kjøpes på apotek eller hos Først. Plasteret skal settes på intakt hud på en eller begge armer **en time før prøvetaking**. Plasteret tas av 5 minutter før prøvetaking.

Plassering av EMLA-plaster

Bruk av smertelindring kan hindre at barn gruer seg til fremtidige prøvetakinger. På barn under 3 måneder kan bare et plaster benyttes om gangen.

Vanlige bivirkninger er forbigående hudreaksjoner der plasteret er plassert (Rødme, blekhet, forsiktig hevelse). Allergisk reaksjon og punktblødninger er sjelden, men er rapportert. Ta kontakt med lege dersom noen bivirkninger blir plagsomme. Les pakningsvedlegg.

Hvor mye blod kan tappes av barn?

Internasjonale retningslinjer anbefaler at man ikke tapper mer en 0,2 % av barnets kroppsvekt.

VEKT	CA. ALDER	MAKS VOLUM
3,5 kg	0 - 2 mnd.	7 mL
5 kg	1 - 5 mnd.	10 mL
10 kg	1 - 1,5 år	20 mL
15 kg	3 - 4 år	30 mL
20 kg	5 - 6 år	40 mL